

EXPUNERE DE MOTIVE

La 31 decembrie 2021 numărul total de persoane cu dizabilități comunicat Autorității Naționale pentru Protecția Drepturilor Persoanelor cu Dizabilități de către direcțiile generale de asistență socială și protecția copilului județene, respectiv ale sectoarelor municipiului București, a fost de 865.573 persoane. Dintre acestea, 98,09 % (848.966 persoane) se află în îngrijirea familiilor și/sau trăiesc independent (neinstituționalizate) și 1,91 % (16.607 persoane) se află în instituțiile publice rezidențiale de asistență socială pentru persoanele adulte cu dizabilități (instituționalizate) coordonate metodologic de Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Persoanelor cu Dizabilități.

La 28 octombrie 2021, Comisia Europeană a aprobat Planul de Redresare și Reziliență al României care va putea primi, astfel, din partea UE, granturi și împrumuturi în cadrul Mecanismului de redresare și reziliență (MRR).

Una dintre reformele prevăzute în cadrul Componentei 13 – Reforme Sociale, vizează Reforma sistemului de protecție a persoanelor adulte cu dizabilități (R2.) prin intrarea în vigoare a Legii pentru susținerea procesului de dezinstituționalizare a persoanelor adulte cu dizabilități și aplicarea unor măsuri de accelerare a acestuia și de prevenire a instituționalizării, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative.

Aceasta crează cadrul pentru urgentarea punerii în aplicare a măsurilor destinate accelerării procesului de dezinstituționalizare și sprijinirea autorităților publice locale pentru a preveni/limita instituționalizarea.

Astfel, potrivit descrierii jalonului, proiectul de lege „prevede măsuri privind definirea unui „parcurs de trai independent” pentru majoritatea persoanelor cu dizabilități care sunt în prezent instituționalizate. Actul legislativ va cuprinde:

- o sursă stabilă identificată de finanțare a măsurilor planificate;
- un mecanism de guvernare cu responsabilități clare atribuite autorităților publice la nivel național și local;
- un mecanism de plată a fondurilor condiționat de realizarea indicatorilor-cheie de performanță asociați obiectivelor de politică.”

Principalul rezultat al intrării în vigoare a acestei legi este reducerea numărului de persoane adulte instituționalizate, potrivit unor ținte măsurabile și în conformitate cu angajamentele asumate de România în PNRR.

Pentru a asigura dreptul de a trăi în comunitate, prezentul proiect de lege are la bază art. 19 din Convenția ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități, ratificată prin Legea nr. 221/2010

pentru ratificarea Convenției privind drepturile persoanelor cu dizabilități, adoptată la New York de Adunarea Generală a Organizației Națiunilor Unite la 13 decembrie 2006, deschisă spre semnare la 30 martie 2007 și semnată de România la 26 septembrie 2007, cu modificările și completările ulterioare, potrivit căruia se recunoaște dreptul egal al tuturor persoanelor cu dizabilități de a trăi în comunitate, cu șanse egale cu ale celorlalți, și se vor lua măsuri eficiente și adecvate pentru a se asigura că persoanele cu dizabilități se bucură pe deplin de acest drept și de deplina integrare în comunitate și participare la viața acesteia, inclusiv asigurându-se că:

„a) persoanele cu dizabilități au posibilitatea de a-și alege locul de reședință, unde și cu cine să trăiască, în condiții de egalitate cu ceilalți, și nu sunt obligate să trăiască într-un anume mediu de viață;

b) persoanele cu dizabilități au acces la o gamă de servicii la domiciliu, rezidențiale și alte servicii comunitare de suport, inclusiv la asistență personală necesară vieții și integrării în comunitate, precum și pentru prevenirea izolării sau segregării de comunitate;

c) serviciile și facilitățile comunitare pentru populație în general sunt disponibile în aceeași măsură persoanelor cu dizabilități și răspund nevoilor acestora.”.

Legea nr. 221/2010, cu modificările și completările ulterioare, denumită în continuare Convenția ONU, a constituit actul de asumare pentru crearea cadrului de implementare a acestui standard de drept internațional.

Convenția ONU stabilește că persoanele cu dizabilități trebuie să se bucure de aceleași drepturi ale omului ca orice altă persoană și că trebuie să primească aceleași oportunități pentru a putea participa deplin ca parteneri cu rol egal în toate domeniile vieții.

Odată cu ratificarea Convenției ONU s-a identificat nevoia de actualizare sau definire și tratare a unor noi concepte, măsuri și acțiuni legate de domeniul dizabilității, prin care să se creeze un cadru unic și obiectiv de asigurare a măsurilor de egalizare a șanselor și de respectare a drepturilor persoanelor cu dizabilități. Egalizarea șanselor presupune în mod deosebit eliminarea barierelor ca proces continuu, pentru că orice obstacol poate întârzia sau limita integrarea iar orice întârziere în luarea măsurilor de facilitare a participării poate periclita, de asemenea, eforturile de integrare socială.

În plus, Constituția României statuează la art. 50 Protecția persoanelor cu handicap, reglementând faptul că persoanele cu handicap se bucură de protecție specială. Statul asigură realizarea unei politici naționale de egalitate a șanselor, de prevenire și de tratament ale handicapului, în vederea participării efective a persoanelor cu handicap în viața comunității, respectând drepturile și îndatoririle ce revin părinților și tutorilor.

Legea nr. 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, republicată, cu modificările și completările ulterioare reprezintă legea specială care

reglementează cadrul legal în domeniul dizabilității, drepturile persoanelor cu handicap, obligațiile acestora precum și obligațiile autorităților publice și nu numai, în scopul exercitării drepturilor de către toate persoanele cu dizabilități.

Potrivit Hotărârii Guvernului nr. 234/2022 privind atribuțiile, organizarea și funcționarea Autorității Naționale pentru Protecția Drepturilor Persoanelor cu Dizabilități, aceasta asigură coordonarea la nivel central a activităților de protecție și promovare a drepturilor persoanelor cu dizabilități, elaborează politicile, strategiile și standardele în domeniul protecției și promovării drepturilor persoanelor cu dizabilități, asigură urmărirea aplicării reglementărilor din domeniul propriu și controlul activităților de protecție și promovare a drepturilor persoanelor cu dizabilități, precum și monitorizarea aplicării prevederilor actelor normative din domeniul protecției și promovării drepturilor persoanelor cu dizabilități. Astfel, se propune ca Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Persoanelor cu Dizabilități să coordoneze procesul de dezinstituționalizare și de prevenire a instituționalizării persoanelor adulte cu dizabilități prin exercitarea prerogativelor stabilite în calitatea de organ de specialitate al administrației publice centrale și de mecanism de coordonare conform art. 33, pct. 1, din Convenția ONU

Proiectul de lege reglementează cadrul pentru realizarea reformei sistemului de protecție a persoanelor adulte cu dizabilități, prin stabilirea măsurilor pentru prevenirea instituționalizării și accelerarea procesului de dezinstituționalizare, având ca scop asigurarea, în mod unitar a acestui proces, recunoscut ca prioritate și responsabilitate națională și asumat în cadrul Planului de Redresare și Reziliență al României, pornind de la obligațiile generale în baza Convenției privind drepturile persoanelor cu dizabilități prin Legea nr. 221/2010 pentru ratificarea Convenției privind drepturile persoanelor cu dizabilități, adoptată la New York de Adunarea Generală a Organizației Națiunilor Unite la 13 decembrie 2006, deschisă spre semnare la 30 martie 2007 și semnată de România la 26 septembrie 2007, cu modificările și completările ulterioare.

În vederea realizării eficiente a procesului de dezinstituționalizare și de prevenire a instituționalizării persoanelor cu dizabilități, prin proiectul de lege au fost prevăzute asigurarea mecanismului de guvernanță la nivel central și local, precum și a mecanismului de finanțare a măsurilor prevăzute în cadrul acestui proces, cu accent pe furnizarea serviciilor sociale pentru persoanele adulte cu dizabilități de către furnizori de servicii sociale acreditați în condițiile legii, publici sau privați, realizată numai în baza măsurilor de protecție stabilite în cadrul procesului de evaluare în vederea încadrării în grad de handicap.

Finanțarea măsurilor de protecție prevăzute se asigură, așa cum de altfel este prevăzut și în Legea nr. 448/2006, republicată, cu modificările și completările ulterioare, de la bugetul de stat, prin bugetul direcțiilor generale de asistență socială și protecția copilului, cu excepția asistentului personal profesionist, sau al autorității administrației publice locale la nivel de municipiu, oraș sau comună, după caz, din sume defalcate din taxa pe valoarea adăugată alocate cu această destinație, în proporție de cel mult 90% din necesarul stabilit anual de Ministerul Muncii și Solidarității Sociale la elaborarea bugetului de stat, la propunerea Autorității, în baza

standardelor de cost calculate pentru beneficiari, pe tipuri de servicii sociale și este asigurată în condițiile îndeplinirii indicatorilor cheie de performanță. Având în vedere faptul că în momentul de față finanțarea asistentului personal profesionist se asigură din bugetul propriu al județului, respectiv al sectorului municipiului București, în a cărui rază teritorială își are domiciliul sau reședința asistentul personal profesionist, în vederea sprijinirii procesului, s-a identificat nevoia reglementării ca începând cu data de 1 ianuarie 2026, finanțarea sumelor prevăzute pentru asistentul personal profesionist să se asigură de la bugetul de stat, prin bugetul direcțiilor generale de asistență socială și protecția copilului, din sume defalcate din taxa pe valoarea adăugată alocate cu această destinație, în baza numărului de beneficiari comunicați de către direcțiile generale de asistență socială și protecția copilului județene, respectiv ale sectoarelor municipiului București.

De asemenea, în vederea eliminării riscurilor de instituționalizare sau de re-instituționalizare, se reglementează posibilitatea persoanelor adulte cu dizabilități de a beneficia de servicii sociale în mod cumulativ sau în complementaritate cu alte tipuri de servicii sociale sau: educaționale, culturale, de sănătate, de ocupare, altele .

Totodată, în vederea eliminării riscurilor de instituționalizare a persoanelor adulte cu dizabilități încadrate în grad grav sau accentuat, aflate în familii sau care trăiesc independent, se reglementează posibilitatea acestora de a beneficia de un îngrijitor informal, care, la rândul său beneficiază, așa cum prevede Legea nr. 292/2011, a asistenței sociale, cu modificările și completările ulterioare, de activități de: informare și consiliere socială, consiliere psihologică, suport individual sau de grup, instruire, serviciu de tip respiro în cadrul serviciilor sociale pentru persoanele adulte cu dizabilități.

Un alt element identificat în sprijinirea procesului de dezinstituționalizare și a prevenirii instituționalizării persoanelor adulte cu dizabilități, a îndeplinirii jaloanelor, ȳintelor și indicatorilor asumați este reglementarea posibilității organizării, administrării și finanțării următoarelor servicii specifice cu caracter național, intercomunitar sau multifuncțional:

-centre pilot pentru o durată determinată, în nume propriu sau în parteneriat, cu finanțare integrală de la bugetul de stat, sau din fonduri externe nerambursabile;

-servicii sociale specifice pentru persoanele adulte cu dizabilități, cu caracter național, în condițiile fundamentării temeinice a nevoilor în acest sens a unui grup vulnerabil sau a unei comunități.

- servicii sociale pentru persoanele adulte cu dizabilități cu caracter intercomunitar, prin asociere cu alte autorități ale administrației publice locale sau cu alți furnizori privați de servicii sociale, acreditați în condițiile legii.

- servicii sociale cu caracter multifuncțional.

De asemenea, este acordată o atenție deosebită managementului de caz, ca metoda obligatorie de lucru în cadrul sistemului de protecție a persoanelor adulte cu dizabilități, ghidată pe abordarea centrată pe persoană, exercitată, începând cu data de 1 ianuarie 2024, independent, în condiții de liberă practică, de către persoane care au o experiență documentată în domeniul dizabilității de cel puțin 5 ani și au urmat sesiuni de formare pe tema abordării centrate pe persoană.

Pentru o aplicare unitară și o înțelegere corectă a legislației, se impune modificarea atât a Legii nr. 448/2006 republicată, cu modificările și completările ulterioare, în domenii precum: măsuri de protecție; serviciul de locuire incluzivă în baza evaluării nevoilor individuale de viață; beneficiu pentru locuire, beneficiu de tranziție.

Totodată, se impune completarea articolului 16 alineatul (1) din Legea nr. 8/2016 privind înființarea mecanismelor prevăzute de Convenția privind drepturile persoanelor cu dizabilități, publicată în Monitorul Oficial al României nr. 48 din 21 ianuarie 2016, astfel încât, în scopul implementării prevederilor art. 33 din Convenție, se înființează câte un Punct de contact pentru implementarea Convenției în cadrul fiecăruia dintre următoarele ministere: Ministerul Educației, Ministerul Justiției, Ministerul Sănătății, Ministerul Cercetării, Inovării și Digitalizării, Ministerul Investițiilor și Proiectelor Europene, Ministerul Familiei, Tineretului și Egalității de Șanse, Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației, Ministerul Transporturilor și Infrastructurii, Ministerul Culturii, Ministerul Antreprenoriatului și Turismului, Ministerul Sportului.

Efectele propunerii legislative sunt eminamente pozitive prin contribuția la procesul de dezinstituționalizare a persoanelor adulte cu dizabilități, prin asumarea unor ținte și a unor obiective măsurabile, precum și prin asumarea unor principii și a unor măsuri care permit implementarea Convenției ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități.

Inițiatori,

BUSĂI MARIUS CONSTANTIN

TABEL INIȚIATORI

Propunere legislativă privind susținerea procesului de dezinstituționalizare a persoanelor adulte cu dizabilități și aplicarea unor măsuri de accelerare a acestuia și de prevenire a instituționalizării, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative

Nr. Crt.	Nume și prenume	Apartenența politică	Semnătura
1.	Oprea Stefan Roden	PSD	
2.	MAZILU LIVIU	PSD	
3.	Genoiu Mihail	PSD	
4.	IONCHINA Adrian - Căp.	PSA	
5.	MIHAI ALFRED LAURENTIU	PSA	
6.	SPIRNEA LILIANA	PRD	
7.	FURGARIN ZIANGA	PSD	
8.	HUMBERICA MARCEA	PSD	
9.	AZAMIREI LEONARD	PSD	
10.	POȘTOLACHE ION	PSD	
11.	TRISTAN LUCIAN	PSD	
12.	GEORGESCU LAURA	PSA	
13.	DIACU WILHELM	PSD	
14.	CUC RADU	PSD	
15.	BOBOC FLORIN	PSD	
16.	MATEI CRYSTIAN BOGDAN	PSA	
17.	ROJAN ION CRISTINEA	PSD	
18.	CRISTESCU IONEL NAMUT	PSD	
19.	DUMCĂ HENRI	PSD	

20.	Topo Marcel	ADA
21.	Stelcu Gheorghe	PSD
22.	Remus P. C. C. C. C.	PSD
23.	DENES ION	PSD
24.	STAN ION	PSD
25.	Mayer Laura M.	PSD
26.	Eusebia Titu	PSD
27.	STROE FELIX	PSD
28.	GABRIEL ION	PSD
29.	ROTA ION	A.S.D.
30.		
31.		
32.		
33.		
34.		
35.		
36.		
37.		
38.		
39.		
40.		
41.		
42.		
43.		
44.		
45.		

TABEL ÎNȚIȚĂTORI DEPUTAȚI PSD

PROPUNERE LEGISLATIVĂ PRIVIND SUSTINEREA PROCESULUI
DE ÎNZINSTITUȚIONALIZARE A PERSOANELOR ADULTE CU DEZABILITĂȚI
ȘI APLICAREA UNOR MĂSURI DE ACCELERARE A ACESTUIA ȘI DE PREVENIRE
A ÎNZINSTITUȚIONALIZĂRII, PRECUM ȘI TENTIV MODIFICAREA ȘI COMPLETAREA
UNOR ACTE NORMATIVE

Nr. crt.	Nume Prenume	Semnătura
1.	Ciolacu I. Marcel	
2.	GRINDEANU SORIN	
3.	SIMONIS ALFRED-ROBERT	
4.	RAPILA ALEXANDRO	
5.	BUDAȘI MARIUS CONSTANTIN	
6.	Jeciu V. DANIEL	
7.	POURCEA TEODOR	
8.	Intotero Natalia Elena	
9.	SOLDAN GHEORGHE	
10.	LUNGOCĂ D. LUCIAN	
11.	PODOIANU MARIUS HOMIK	
12.	PODAR BOGDAN	
13.	HOLBAN GEORGETA CRISTINA	
14.	ITESANU DANIELA	
15.	ANU CRISTINA ELENA	
16.	Sanda Vasile	
17.	Dana Florea	
18.	DAMIAN MARIUS	
19.	POPA ȘTEFAN OVIDIU	
20.	Bicea Constantin	

Nr. crt.	Nume Prenume	Semnătura
21.	Radu Popa	
22.	Florin Ionel	
23.	Dumicot Mircea	
24.	Boloban Aurel	
25.	Green Ion Catalin	
26.	BARBU Florin Ionel	
27.	Pitea Vasile	
28.	TUDORACHE DANIEL	
29.	SERBAN CARMAN	
30.	MIHAI CEA REMUS	
31.	BARSA IULIAN	
32.	OLIVARIU COSTEL	
33.	GHIRITA VIADU - HENRI	
34.	Bogdan Ivan - Gheorghe	
35.	HURDUZEL FLORIN SILVIO	
36.	TORA IULIE	
37.	Hutu Alexandra	
38.	CSTIVICIU HADUT	
39.	Mare Ioan	
40.	STANCU PAUL	
41.	Mare Claudiu	
42.	Rosalin Marian	
43.	NITTA NICU	
44.	Domătescu Răzvan Elio	
45.	Musoiu Stefan	

Nr. crt.	Nume Prenume	Semnătura
46.		
47.	STAVRILESCU GORANIEVA	/
48.	Popescu Dan Gustav	
49.		//
50.	Sutcu DAN	
51.	Vicol - Cerebel Iana	
52.	Presura Alexandru	/
53.	X Holat Emil Florin	
54.	Mircea Florin	
55.	Trif Bogdan	
56.	Mircea Florin	
57.	Julian Radu Marcel	
58.	Guslin Laurentiu Val	
59.	Nedj Eugen	
60.	Fifor Mihail	
61.	DANIEL GABRIEL	
62.	ALDA ADRIAN	
63.	Sebastian EUGEN	
64.	STAVRILESCU RAUZA GIORGIANA	
65.	Popescu Vlad Predanre	
66.	Piper - Sam Florin	
67.	Pavetescu Nicolae	
68.	MACARI SILVIU	
69.	Tachianu Marian	
70.	Bulai Doru Garamo	

Nr. crt.	Nume Prenume	Semnătura
71.	Forșchet Rodica	
72.	Flora Stoica	
73.	Paladi George - Adrian	
74.	Neclita Annel	
75.	WEBER MIHAIL	
76.	POPEA ADARA	
77.	ILISANU CLAUDIU	
78.	CATAUTA ANA-MARIA	
79.	MILHA MARIANA	
80.	CRISTEA ANDI	
81.	Tufeser Ioan	
82.	Neclita - Adrian Simon	
83.	TUSA ADARA	
84.	Morganut Mihail - Remus	
85.	PIROVA MIRCEA	
86.	NASSAR ROSICA	
87.	TOMI VASILE	
88.	Mihail Cezar	
89.	GORGESCU NICOLAE	
90.	MUNTEANU REMUS	
91.	TEODOROIU SIMONA-MARIA	
92.	TEEA GABRIEL	
93.	GHIGA GUMITRETA	
94.	Ostafencu Marcel	
95.	Folescu Cezar	

Nr. crt.	Nume Prenume	Semnătura
96.	Iungu Romeo Daniel	
97.	Topala Laurentiu Costinel	
98.	PREDESCU ANA LORESA	
99.	DOMITRACHE IREANA CRISTINA	C
100.	Goleac Nicoleta Holahida	
101.	Iordanescu Iordan	
102.	MARIN CHERBATOIU	" "
103.	MILUTULESCU CORNELIU	
104.	CRISTESCU RADU	
105.	PROBANCEA LUMINAR - CRISTINA	
106.	PIA-SIFTANESCU ELIZABETHA	
107.	Stahinș Iulian Lucu	
108.	CHESHOIU ADRIAN-IONUT	
109.	Iucu Rodica - Iuliu	
110.	SADBOY - IONUT	